COSMIC ARCHEOLOGY

23.4.–6.6.2021
Tabita Rezaire
Ultra Wet – Recapitulation

11.6.–15.8.2021
Alia Farid
At the Time of the Ebb

20.8.–10.10.2021
Mox Mäkelä
Vieras

15.10.–12.12.2021
Patricia Domínguez
Green Irises

WAMx:s utställningsserie år 2021, *Cosmic Archeology (sv. Kosmisk arkeologi)* granskar seder och föreställning som är djupt förankrade i den västerländska kulturen samt vår möjlighet att leva i harmoni med den omgivande världen. Serien omfattar fyra utställningar som ser på temat ur olika perspektiv. Det gemensamma för utställningarna är ett scifiliknande, det vill säga science fiction-liknande, utseende.

Scifi har från allra första början påverkat den teoretiska debatten omkring modern kultur, till exempel i anslutning till de förändringar som tekniken för med sig eller effekterna av naturkatastrofer. Scifi kan alltså ses som symbol för förändring och osäkerhet. Genom att förändra vårt tankesätt och lösgöra oss från den konventionella ”marginal-center-tanken” kan vi bättre förstå hur ekosystemen påverkas av vårt agerande.

Inom scifi beskrivs ofta teknik och kultur i framtiden, vilket öppnar dörren för en debatt om tidens karaktär, tidsresor och transformationer, förändringar. Utställningsserien hänvisar till den brittiska bildkonstnären och författaren Leonora Carringtons (1917–2011) produktion, som på 1940-talet fokuserade på kvinnans roll i samhället. I sina surrealistiska målningar beskrev Carrington en värld med konstiga, till och med något skrämmande, hybrider, som var en korsning mellan olika arter.

COSMIC ARCHEOLOGY

Carrington förenade de politiska målen inom feminismen med en frihet i det omedvetna, typiskt för surrealismen, vilket garanterade henne en speciell ställning i surrealismens historia. För Carrington var det lika viktigt att skriva som att måla. Hennes texter är komplexa berättelser, som utstrålar ett intresse för mytologi, sagor, alkemi och ockultism.

År 1970 skrev Carrington ”*What Is a Woman?*” *(Vad är en kvinna?*), en text som befinner sig någonstans mellan surrealism och esoterisk feminism, som ett svar på den världsomfattande feminismvågen. Texten behandlar kvinnlighet ur ett intersektionellt perspektiv, där såväl kropp, sexualitet, etnisk bakgrund, socialt kön som kolonialtidens maktförhållanden påverkar kvinnans ställning. Carrington påminner oss om att kroppen kontinuerligt förändras och att upplevelsen av kvinnlighet är individuell.

Utställningsserien *Cosmic Archeology* återspeglar Carringtons tankar i nutiden. Konstnärerna bakom utställningsserien förenar personliga erfarenheter med ett science fictionliknande utseende. Utställningarna behandlar den maktutövning som riktas mot kroppen ur ett intersektionellt perspektiv. Där grundar sig diskriminering inte enbart på det kvinnliga könet, utan även på de kroppar som förtryckts av kolonialmakten och som utnyttjats ekonomiskt. Utställningsserien tipsar om att ett ekologiskt levnadssätt skulle kunna få det förtryck och den diskriminering som riktas mot kroppen att upphöra.

Lucia Aspesi
Kurator

WAMx visar varje år en ny internationell utställningsserie. I år har utställningsserien kurerats av italienaren Lucia Aspesi, som är kurator på Pirelli Hangarbicocca-stiftelsen i Milano.

Foto:
Dokumentation av den proto-feministiska pjäsen Penelope (1946) som spelades av Alejandro Jodorowsky i Mexico City 1957. Foto: Leonora Carrington's Estate.

23.4.–6.6.2021

Tabita Rezaire
Ultra Wet – Recapitulation, 2017
Videoinstallation, längd 11:18

”Pyramidens topp utstrålar helande energi och dess fyra sidor berättar livskraftiga berättelser om balansen mellan femininitet och maskulinitet.” Så här beskriver Tabita Rezaire sitt videoverk *Ultra Wet – Recapitulation (sv. Ultravåt – sammanfattning)*.

Det pyramidformade verket som projiceras mitt i den mörklagda utställningslokalen föreställer en symbolisk resa, under vars gång man söker visdom i afrikanska ursprungsbefolkningars kulturer. Verkets utgångspunkt är i traditioner där livmodern hos kvinnan och Moder Jord betraktas som helig. Färggranna mönster, ormar och galaxer samt blommor som svävar i det tomma intet gör att verket transporterar tittaren genom världsliga och gudomliga landskap. Resan börjar från hembyn till sydafrikanska botaren Credo Mutwa och fortsätter via Egyptens sandöknar in i datorvärldar.

Rezaires verk har ett kolonialismkritiskt och feministiskt grepp. Hon är intresserad av bland annat sexualitetens, folkmedicinens, globaliseringens och vetenskapens historia. Kännedomen om traditioner syns i hennes framställningar.

Foto:
Tabita Rezaire, Ultra Wet - Recapitulation, 2017. Installation på Royal Standard, Liverpool.

TABITA REZAIRE

Franska Tabita Rezaire (f. 1989, Paris) är en bildkonstnär, yogi, doula och jordbruksstuderande. Rezaires arbetssätt överskrider genregränser och söker nya vägar för folklig läkekonst genom nätverksvetenskap, där man undersöker såväl informationsnätverk, organismnätverk som mänsklig tankeverksamhet. Hon använder sig av bildspråk från mystiken och vetenskapen och ser samband mellan digitalt minne, kroppens minne och kulturarv.

Rezaire bor nära Cayenne i Franska Guyana. Hon bygger en botargemenskap som kallas för AMAKABA i Amazons regnskog. Rezaire betonar andlighet och att hitta sitt hjärtmedvetande (eng. heart consciousness). Hennes målsättning är att vårda de sår som kolonialismen orsakat på människornas kroppar och sinnen.

11.6.–15.8. 2021

Alia Farid
At the Time of the Ebb, 2019 (Vid ebbens tid)
Video, stereo, master 4K, loop, längd 21:00

Videon *At the Time of the Ebb* filmades på den iranska ön Qeshm på Arabiska halvön, under den årliga Nowruz Sayyadin-festen som firar fiskarnas nyår. Under festdagen står all fiskeverksamhet – symbolen för byns näring – stilla som en hyllning till naturen. Bland firandet urskiljs vissa figurer, såsom kamelen, hästen, fågeln och pastorns son. Kören av människor som deltar i riterna bildar en rytmisk grund för berättandet som färdas från en hemtrevlig atmosfär till ökenlandskap där djur som påminner om sättstycken dansar tillsammans med människorna. Likt Farids många andra verk skildrar *At the Time of the Ebb* människornas liv och kultur i området, via flera mindre berättelser. Konstnären plockar fram fantasifulla vyer ur situationerna som filmats och skapar på så sätt en helhet som är mytisk och magiskt naturalistisk. Verket påminner om mångfalden i livet i dag genom att skildra människolivet i det politiskt laddade gränsområdet ur en överraskande synvinkel. Farid kommenterar med sitt verk frågor som anknyter till nationella och ideologiska gränser.

Foto:
Alia Farid: At the Time of the Ebb, 2019, © Alia Farid

ALIA FARID

Alia Farid (f. 1985) lever och arbetar i Kuwait och Puerto Rico. Via sitt tvärkonstnärliga arbete, som når från skrivning och ritning till filmer, skulpturer och installationer, synliggör hon narrativ som överskuggats av hegemonisk makt. Farid kommer att ha en soloutställning i St. Louis museum för samtidskonst (CAMSTL) år 2022 och i Torontos Power Plant Contemporary Art Gallery år 2023.

20.8.–10.10.2021

Mox Mäkelä
Strange, 2018
Video, längd 1:51

Mox Mäkeläs experimentella film *Vieras (Fremmande)* anknyter till en bred idiot ibidem-serie av verk som Mäkelä startade redan 1995. I serien har hon spårat förbindelserna mellan sin karelska förfader och Dostojevskijs roman *Idioten*, med konstnärliga friheter. Mäkelä har definierat verket som en radiopjäsfilm. Ljud och bild framskrider som sina egna helheter, med endast en lös förbindelse mellan dem. Ibland följer bilden berättelsen, ibland kommenterar den associerat. *Vieras* är en berättelse, berättad av en näbbmus och ett lejon, om huvudpersonen Rišas besök på en speciell fest som Riša hamnar till halvt av misstag.

Foto:
Mox Mäkelä, Vieras, 2018.

MOX MÄKELÄ

Mox Mäkelä (f. 1958) är en finsk konceptkonstnär som har varit aktiv i över fyrtio år. Teman i hennes produktion flätas samman och granskar samma fenomen: ägande, civilisationens tunna fernissa, det så småningom framskridande förfallet och miljöns förintelse. Via olika kombinationer av dessa teman förflyttar sig Mäkelä från en konstform till en annan: från videor till installationer, från film till radiopjäs. Mäkeläs omfattande produktion kan i stället för enskilda verk betraktas som serier, ett kontinuum eller en helhet. Mäkeläs verk har visats både i Finland och på internationella konstutställningar och filmfestivaler.

15.10.–12.12.2021

Patricia Domínguez
Green Irises, 2019/21
Multimedia-installation, varierande mått
Beställare: Gasworks, London

Installationen *Green Irises (Gröna irisar)*, som nu kommer till WAMx, består av videomonitorer och föremål som arrangerats som altaren och totempålar. Konstnären beskriver sitt verk som ett altare till cybernetiken. Cybernetik är ett vetenskapsområde som studerar styrningen av datasystem.

I centrum för installationen står videoverket *Eyes of Plants* (2019), där Domínguez kombinerar kulturarvet hos sydamerikanska ursprungsfolk med modern teknik. I videon figurerar en keramisk vattenkruka, ”jarro pato”, som har ett gråtande ansikte. Den härstammar från den förcolumbianska eran i Chile, alltså från tiden före de spanska erövrarnas ankomst på 1500-talet. När verket framskrider förvandlas krukan till en fjärrstyrd drönare. Dess tårar påminner om de länder och folk som har lidit under kolonialväldet.

Domínguez kombinerar bilder ur det verkliga livet med digitala rekonstruktioner av dem. Samtidigt skissar hon upp alternativa framtidsutsikter och en hållbarare livsstil. Hon använder sig av helande ritualer och myter om människans förhållande till andra arter. Hon jämför dem med moderna program för välbefinnande i arbetet, som företag erbjuder för sina anställda.

Foto:
Patricia Domínguez: Technologies of Enchantment; the colon portal, akvarell, 2019/21.

PATRICIA DOMÍNGUEZ

Patricia Domínguez (f. 1984, Santiago, Chile) är konstnär och pedagog som vill försvara allt liv. Hon tar i sina verk ställning till hur nyliberalismen upprätthåller en kolonialistisk kultur av förtryck och utnyttjande. Domínguez är intresserad av läkning och etnobotanik, där man undersöker användning av växter bland annat som läkemedel. Hon är också intresserad av hur tjänster för välbefinnande kan anpassas till företagsvärlden. Domínguez använder modern teknik för att stärka kontakten till den organiska världen omkring oss. Hon har belönats med SIMETRIA-priset, som gett henne möjlighet att delta i ett residensprojekt på CERN i Schweiz (2021). Hon leder också den etnobotaniska plattformen Studio Vegetalista.

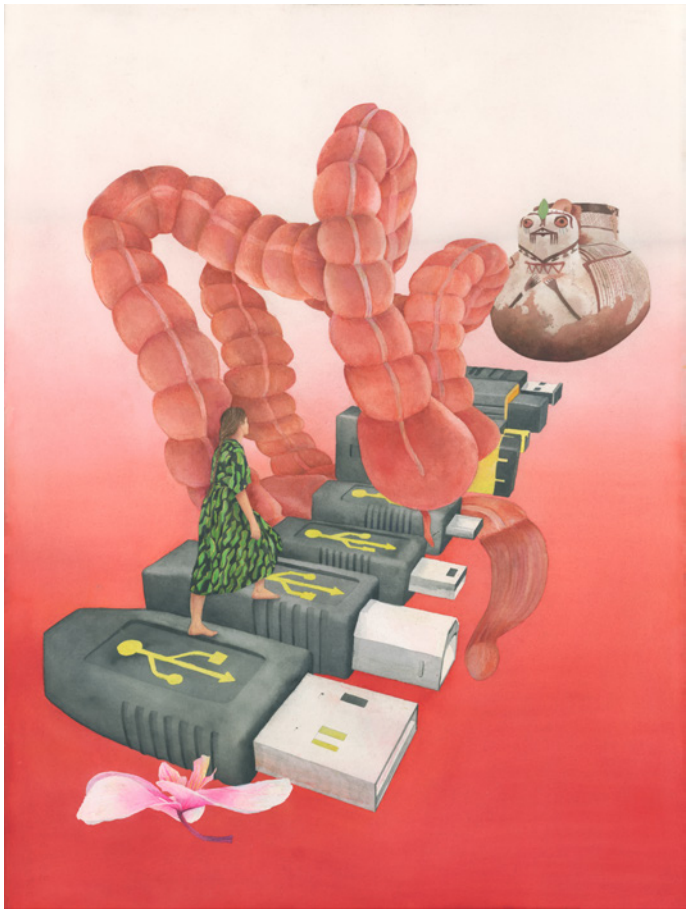

Texter
Lucia Aspesi, Jonni Saloluoma

Redaktion
Anna Perälä, Jonni Saloluoma

Layout
Jonni Saloluoma

Tack
Alessandro Cane
Dario Leone
Fiammetta Griccioli
Gaëlle Antsoni-Koumou
Iolanda Ratti
Kunstventures
Johannes Leino
Susanna Hujala
Ulla Kujansuu
Mia Nieminen
Satu Pajarre
Johanna Seppä
Juhana Tainio
Eveliina Tammi
Terhi Tuomi
Jenni Vauhkonen

© Åbo museicentral 2021

ÅBO Museum

www.wam.fi/sv